

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/23/2020
Identifikačné číslo spisu: 1216204314
Dátum vydania rozhodnutia: 31.03.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Petříková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1216204314.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne LITA, autorská spoločnosť, so sídlom v Bratislave, Mozartova č. 9, zastúpenej JUDr. Dagmar Kubovičovou, advokátkou, so sídlom v Bratislave, Nám. Biely kríž č. 3, proti žalovanému City Hotel Bratislava, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Seberíniho č. 9, zastúpenému Advokátskou kanceláriou PETKOV & Co, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Šoltésovej č. 14, o 16.048 eur s prísl., vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 10C/47/2016, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 21. marca 2018 sp. zn. 6Co/232/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 2. marca 2017 č. k. 10C/47/2016-154 zamietol návrhy žalovaného na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. a/, b/, c/ CSP. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 16.048 eur spolu s 5,05 % úrokmi z omeškania ročne od 14. marca 2016 do zaplataenia. Žalobkyni priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Zo skutkového stavu súd prvej inštancie vyvodil záver, že žaloba je dôvodná. V konaní bolo podľa súdu prvej inštancie preukázané, že v roku 2015 dochádzalo na strane žalovaného k použitiu predmetov ochrany, ku ktorým žalobkyňa vykonáva správu, a to bez licenčného oprávnenia. Žalovaný na svojej webovej stránke prezentoval 272 izieb vybavených okrem iného aj satelitnou TV, ktorá bola súčasťou ich komfortného vybavenia. Túto skutočnosť mal súd prvej inštancie za preukázanú rovnako aj tým, že v roku 2015 prebiehali medzi sporovými stranami (resp. ich zástupcami) rokovania o uzavretí hromadnej licenčnej zmluvy, na základe ktorej mal byť žalovanému udelený súhlas na použitie predmetov ochrany verejným prenosom, tieto však boli neúspešné pre zásadné rozpory ohľadom výšky licenčnej odmeny a to aj napriek tomu, že žalobkyňa bola ochotná poskytnúť žalovanému zľavu. Žalovaný tak zotrval v pozícii porušovateľa práv autorov, ktorým poskytuje ochranu nielen autorský

zákon, ale aj medzinárodné zmluvy a dohovory. V neposlednom rade, ako uviedol súd prvej inštancie, požívajú práva autorov ochranu vysokých súdnych autorít, o čom svedčí aj judikatúra Súdneho dvora Európskej únie SDEÚ. Z nej osobitne poukázal na rozsudok z 12. marca 2012 sp. zn. C-162/10, v ktorom Súdny dvor uviedol, že „prevádzkovateľ hotelového zariadenia, ktorý poskytuje v izbách svojich hostí televízne, alebo rozhlasové prijímače, do ktorých prenáša signál, je používateľom, ktorý uskutočňuje verejný prenos“. S poukazom na vyššie uvedený záver SDEÚ súd nevykonal dôkaz predložením Knihy hostí, keďže pre použitie predmetov ochrany verejným prenosom nie je v tomto prípade rozhodujúci počet hostí, rovnako ako nie je rozhodujúce, či hostia žalovaného možnosť sledovania TV využijú, alebo nevyužijú. Žalovaný aj sám uznal existenciu verejného prenosu diel autorov vo svojom hotelovom zariadení a to tým, že uzavrel hromadné licenčné zmluvy s ďalšími organizáciami kolektívnej správy a to SOZou a SLOVGRAMom, čím verejný prenos diel vlastne uznal. Žalobkyňa preukázala, že uzatvorila 218 hromadných licenčných zmlúv s inými organizáciami hotelového typu s licenčnou odmenou podľa Sadzobníka a zároveň predložila aj Oprávnenie Ministerstva kultúry SR k výkonu jej činnosti a teda je nepochybné, že preukázala aj svoju vecnú aktívnu legitímáciu v spore. V súvislosti s výškou bezdôvodného obohatenia, ktorej základ vychádza z obvyklej licenčnej odmeny za použitie diela uvedenej v Sadzobníku žalobkyne súd prvej inštancie uviedol, že 218 zariadení hotelového typu nemalo s touto sadzbou zásadný problém a títo so žalobkyňou hromadné licenčné odmeny uzatvorili. Tým bol určený východiskový bod pre stanovenie odmeny ako odmeny obvyklej na trhu podnikateľských subjektov a zároveň sa tým stanovil aj základ pre výpočet výšky bezdôvodného obohatenia vyplývajúcej z platnej právnej úpravy. Uviedol, že primeranosť výšky obvyklej licenčnej odmeny nie je oprávnený v tomto konaní skúmať. Ak mal žalovaný výhrady k výške licenčnej odmeny v priebehu rokovaní o uzavretí hromadnej kolektívnej zmluvy, mal a mohol podať na súd žalobu o určenie obsahu zmluvy v zmysle § 82 Autorského zákona. V takom prípade by za splnenia ďalších zákonných podmienok mohol používať predmety ochrany bez toho, aby porušil práva autorov. Súd prvej inštancie uviedol, že žalovaný predmetnú právnu úpravu nevyužil a naďalej porušoval svoje zákonné povinnosti, preto je povinný žalobkyňi vydať bezdôvodné obohatenie vo výške dvojnásobku odmeny, ktorá je obvyklá za získanie licencie pri obdobných zmluvných podmienkach v čase neoprávneného zásahu do tohto práva. Výšku bezdôvodného obohatenia žalobkyňa vyrátala podľa súdu prvej inštancie správne. Úrok z omeškania uplatnila v zákonnej výške odo dňa podania žaloby, pričom žalovaný bol v omeškani už v októbri 2015, kedy bol e-mailom vyzvaný na vydanie bezdôvodného obohatenia. Návrh žalovaného na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. a/ CSP okresný súd zamietol ako nedôvodný. Konanie Protimonopolného úradu SR vo veci podnetu žalovaného, týkajúceho sa posúdenia, či zo strany žalobkyne nedošlo k porušeniu zákazu zneužitia dominantného postavenia na trhu, nemá žiadny vplyv na predmet sporu, ktorého meritom je vydanie bezdôvodného obohatenia a nie výška licenčnej odmeny, ktorú žalovaný namietol. Ako už súd prvej inštancie vyššie uviedol, výšku licenčnej odmeny mohol súd preskúmať jedine v žalobe o určenie obsahu zmluvy podľa § 82 Autorského zákona a právomoc túto výšku určiť, či posúdiť nemá ani Protimonopolný úrad SR v konaní o spomínanom podnete. Rovnako okresný súd zamietol aj návrh žalovaného na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. b/ CSP. Súd aj s poukazom na vyššie citované aktuálne rozhodnutie SDEÚ z 25. januára 2017 o prejudiciálnej otázke položenej NS Poľskej republiky nedospel k záveru o nesúlade ustanovenia § 56 ods. 1 písm. g/ Autorského zákona s Ústavou SR a má za to, že toto ustanovenie je v súlade aj so smernicou 2004/48 (viď bod 28. rozsudku). Je výlučne vecou posúdenia súdu, či pri prejednaní sporu dospeje k záveru o nesúlade právneho predpisu s ústavou a či v tomto smere podá alebo nepodá podnet ústavnému súdu. Napokon zamietol aj tretí návrh žalovaného na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. c/ CSP, lebo Súdny dvor Európskej únie je oprávnený vykladať výlučne právo únie a nie právo vnútroštátne. Naformulovaná prejudiciálna otázka nesmeruje k posúdeniu súladu vnútroštátneho práva s právom únie, ale k posúdeniu „praxe“ súdu SR, pri aplikácii platného vnútroštátneho práva na prejednanú vec. Keďže formulácia prejudiciálnej otázky je nezmyselná, súd návrh na jej predloženie SDEÚ ako súčasť návrhu na prerušenie konania zamietol. Žalobkyňa v spore jednoznačne preukázala, že je to žalovaný, ktorý v spornom období porušoval práva autorov chránené zákonom, pretože s ňou bezdôvodne odmietol uzavrieť hromadnú licenčnú zmluvu, ktorou by svojmu konaniu dal zákonný rámec. Prostriedky procesnej obrany žalovaného vyhodnotil ako účelové, s cieľom dosiahnuť neprimerané finančné zvýhodnenie oproti väčšine ostatných používateľov predmetov ochrany. Súd prvej inštancie preto žalobe v celom rozsahu vyhovel a rozhodol v znení, ako je uvedené v enunciiate tohoto rozsudku.

O náhrade trov konania bolo rozhodnuté podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalobkyňa mala vo veci plný úspech, preto jej súd priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 21. marca 2018 sp. zn. 6Co/232/2017 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“). Žalobkyni priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (§ 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP). Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku uviedol, že typickými znakmi kolektívnej správy sú hromadnosť a kolektívnosť. Hromadnosťou a kolektívnosťou sa v praxi rozumie skutočnosť, že LITA (alebo iný kolektívny správca) svojimi zmluvami poskytuje (v nepriamom zastúpení všetkých do kolektívnej správy prihlásených autorov) licenciu užívateľom diel vo vzťahu k veľkému počtu diel všetkých autorov alebo iných nositeľov práv „naraz“, teda prostredníctvom jednej zmluvy, ktorá sa označuje ako hromadná. Okrem iného existujú hromadné zmluvy paušálne, na základe ktorých užívateľ diel zaplatí za určitú časovú jednotku (napr. za rok) určitú paušálnu čiastku, čím získa oprávnenie užívať všetky diela, ku ktorým príslušný kolektívny správca vykonáva kolektívnu správu práv bez toho, aby musel nahlasovať, ktoré konkrétne diela boli použité. Tento režim sa uplatňuje napr. v reštauráciách vo vzťahu k tam umiestneným rádioprijímačom a tiež v hoteloch vo vzťahu k televízorom umiestneným na jednotlivých izbách (použitie diel verejným prenosom prostredníctvom zvukovo obrazových zariadení). Súd prvej inštancie v tejto súvislosti správne poukázal na judikatúru Súdneho dvora EÚ, z ktorej vyplýva, že prevádzkovateľ hotelového zariadenia, ktorý poskytuje v izbách svojich hostí televízne alebo rozhlasové prijímače, do ktorých prenáša signál, je používateľom, ktorý uskutočňuje verejný prenos, a je preto povinný zaplatiť autorskú (licenčnú) odmenu. Keďže žalovaný neuzavrel so žalobkyňou na rok 2015 hromadnú licenčnú zmluvu, zotrval v pozícii porušovateľa práv autorov, ako to správne skonštatoval súd prvej inštancie. Žalobkyňa sa preto oprávnenne proti žalovanému domáhala vydania bezdôvodného obohatenia v zmysle § 56 ods. 1 písm. g/, v spojení s § 81 ods. 1 písm. i/ Autorského zákona (zák. č. 618/2003 Z. z.). Pokiaľ ide o námietku žalovaného týkajúcu sa aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne, odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so závermi súdu prvej inštancie (viď bod 38. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Je tiež správny názor súdu prvej inštancie, že je to práve žalovaný, ktorého podľa § 84 ods. 1 Autorského zákona zaťažuje dôkazné bremeno ohľadom preukázania skutočnosti, že ten-ktorý autor diela výslovne vylúčil kolektívnu správu svojich práv. K odvolacej argumentácii žalovaného týkajúcej sa výšky uplatneného nároku odvolací súd uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku. Uviedol, že konkrétne v bode 39. odôvodnenia napadnutého rozsudku súd prvej inštancie vysvetlil, na akom základe vychádzal z toho, že výška bezdôvodného obohatenia predstavuje dvojnásobok odmeny, ktorá je obvyklá za získanie licencie za obdobných zmluvných podmienok, aké tu boli v čase neoprávneného používania autorských diel. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na judikatúru Súdneho dvora EÚ (rozsudok vo veci prejudiciálnej otázky položenej Najvyšším súdom Poľskej republiky sp. zn. C-367/15, z 25.1.2017). Žalovaný na str. 14 odvolania uviedol, že súd prvej inštancie mal konanie prerušiť podľa § 162 ods. 1 písm. a/ CSP do skončenia konania vedeného na Protimonopolnom úrade SR vo veci podnetu žalovaného týkajúceho sa posúdenia, či žalobkyňa nezneužila dominantné postavenie na trhu. Odvolací súd sa otázkou prerušenia konania podľa § 162 ods. 1 písm. a/ CSP nezaoberal, pretože žalovaný celkom jednoznačne v odvolaní uviedol, že odvolaním napáda iba štvrtý a piaty výrok rozsudku súdu prvej inštancie, teda výrok, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni 16.048 eur s prísl. a výrok o trovách konania. Prvé 3 výroky rozsudku súdu prvej inštancie, ktorými boli zamietnuté návrhy žalovaného na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. a/, b/, c/ CSP, teda neboli napadnuté odvolaním a nadobudli právoplatnosť. Uviedol, že súd prvej inštancie napadnutý rozsudok podrobne a presvedčivo odôvodnil. Odvolací súd je toho názoru, že odôvodnenie napadnutého rozsudku spĺňa všetky kritériá. Nie je preto opodstatnená námietka žalovaného, že odvolací súd napadnutý rozsudok nedostatočne odôvodnil. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1, v spojení s § 396 ods. 1 CSP a žalobkyni, ktorá mala v odvolacom konaní úspech, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal včas dovolanie žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“). Zastáva názor, že prípustnosť dovolania je daná tým, že rozhodoval nesprávne obsadený súd (§ 420

písm. e/ CSP) a tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Dovolateľ namieta, že súdy nižších inšancií neprerušili konanie a nepodali prejudiciálnu otázku na ESD, hoci mali takú povinnosť a tým mu odňali právo na správne obsadený súd. V konaní podľa jeho názoru nastal odklon od ním uvedenej súdnej praxe bez dostatočného odôvodnenia svojho postupu. V dôsledku neprerušenia konania o veci rozhodoval nesprávne obsadený súd, keď napriek naplneniu zákonných predpokladov súd neumožnil rozhodovanie Súdnemu dvoru Európskych spoločností o predbežnej otázke. Súdy nižších inšancií sa vôbec nezaoberali argumentáciou žalovaného opierajúcou sa o rozhodnutie Súdného dvora EÚ C-301/15 „Soulie, Doke a i.“, v zmysle ktorého je prezumpovanie alebo implikovanie súhlasu nositeľa práv s výkonom ich výlučných práv organizáciou kolektívnej správy bez ich vedomia priamo zákonným predpisom v rozpore s právom EÚ. Povrchným počínaním odvolacieho súdu v prípade právnej otázky, ktorá bola riešená v uvedenom rozhodnutí Súdného dvora EÚ ako aj otázky, ktorá vyvstáva pri rôznych, v konaní stranami prezentovaných spôsoboch interpretácie § 84 ods. 1 AZ, sa odvolací súd odklonil od doterajšej praxe ESD. Napokon dovolateľ namietal absenciu riadneho odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inšancie i odvolacieho súdu vo vzťahu k jeho zásadnej argumentácii predostretej v konaní a následne nevykonanie ním navrhnutých dôkazov. Odvolací súd podľa jeho názoru nepreskúmal rozsudok súdu prvej inšancie v takom rozsahu ako žiadal, a preto zasiahol do jeho práv na spravodlivý súdny proces. Namietal nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov a nesprávne vyhodnotenie dôkazov. Rozhodnutie odvolacieho súdu označil za arbitrárne. Na základe uvedeného navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil, vec mu vrátil na ďalšie konanie a žalovanému priznal náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že ho považuje za nedôvodné, a preto ho žiada zamietnuť a priznať jej nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inšancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (porovnaj sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014).

7. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. V danom prípade žalovaný prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 420 CSP.

12. Najvyšší súd sa v prvom rade zaoberal dovolacím dôvodom uplatneným podľa § 420 písm. e/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd. Dovolateľ v zmysle uvedenej procesnej vady namietal, že súdy nižších inšancií neprerušili konanie a nepodali prejudiciálnu otázku na ESD, hoci mali takú povinnosť a tým mu odňali právo na správne obsadený súd.

13. V danom prípade treba za určujúce považovať to, že z rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorého zrušenia sa žalovaný podaním dovolania domáha, vyplýva, že ten sa otázkou prerušenia konania podľa § 162 ods. 1 písm. a/ CSP vôbec nezaoberal, pretože žalovaný celkom jednoznačne v odvolaní uviedol, že odvolaním napáda iba štvrtý a piaty výrok rozsudku súdu prvej inštalcie, teda výrok, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni 16.048 eur s prísl. a výrok o trovách konania. Prvé 3 výroky rozsudku súdu prvej inštalcie, ktorými boli zamietnuté návrhy žalovaného na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. a/, b/, c/ CSP, teda neboli napadnuté odvolaním a nadobudli právoplatnosť. Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že dovolací súd sa predmetnou námietkou dovolateľa nemôže zaoberať, pretože tá nebola odvolacím súdom riešená a preto je jeho námietka o existencii vady konania v zmysle § 420 písm. e/ CSP neopodstatnená.

14. Najvyšší súd sa ďalej zaoberal dovolacím dôvodom uplatneným podľa § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto procesnú vadu, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

15. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu do 30. júna 2016 považovala za vady zmätočnosti najzávažnejšie procesné nesprávnosti, ktoré bez ďalšieho viedli k zrušeniu napadnutého rozhodnutia (porovnaj sp. zn. 1 Cdo 345/2014, 2 Cdo 43/2012, 3 Cdo 98/2005, 4 Cdo 344/2014, 5 Cdo 101/2015, 6 Cdo 292/2013, 7 Cdo 500/2014, 8 ECdo 259/2014). Aj za účinnosti novej právnej úpravy je aktuálny právny názor, podľa ktorého prípustnosť dovolania nezakladá tvrdenie dovolateľa o existencii vady

zmätočnosti, ale len zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (porovnaj sp. zn. 1 Cdo 127/2012, 2 Cdo 609/2015, 3 Cdo 29/2016, 4 Cdo 133/2015, 5 Cdo 467/2014, 6 Cdo 5/2014, 7 Cdo 7/2016, 8 Cdo 450/2015).

16. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

17. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ nemôže byť ani časť rozhodnutia (jeho odôvodnenie), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (porovnaj sp. zn. 1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013).

18. Dovolateľ tvrdí, že napadnutý rozsudok je nedostatočne odôvodnený a nepreskúmateľný, a že ním namietaná okolnosť zakladá vadu zmätočnosti. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) ale zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality odôvodnenia) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila (len) tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie vecí (viď § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len „O. s. p.“). Váda tejto povahy nebola považovaná za dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania. S týmto názorom sa stotožnil aj Ústavný súd Slovenskej republiky (porovnaj sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016).

19. Na zásade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa nedotkli podstaty a zmyslu tohto stanoviska; vzhľadom na to treba predmetné stanovisko považovať za aktuálne a pre súdnu prax použiteľné aj po uvedenom dni.

20. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

21. Podľa názoru dovolacieho súdu konanie pred odvolacím súdom vadou zmätočnosti postihnuté nebolo. I keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej veci o taký prípad nešlo. Dovoláním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokovanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím

súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Dovolateľ preto nedôvodne argumentoval, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný; za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

22. Dovolateľ zároveň namietal aj nedostatky v procese dokazovania, keď súdy nižšej inštancie nedostatočne zistili rozhodujúce skutkové okolnosti, nevykonali všetky navrhované dôkazy a nesprávne vyhodnotili niektoré dôkazy, k čomu dovolací súd uvádza, že ak súd niektorý dôkaz nevykonal, mohlo to viesť nanajvýš k jeho nesprávnym skutkovým záverom, a teda v konečnom dôsledku a jk nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k zmätočnosti rozhodnutia (pozri napr. aj rozhodnutia uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 37/1993 a pod č. 125/1999), čo nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP. K uvedenému dovolací súd tiež poznamenáva, že už podľa predchádzajúcej úpravy (Občiansky súdny poriadok) dospel k záveru, že dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka (a v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. zakladajúcim prípustnosť dovolania) nebolo nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (porovnaj R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového i mimosporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. Na základe čoho je vyššie uvedená námietka dovolateľa neopodstatnená.

23. Najvyšší súd vyššie uvedené dopĺňa poukázaním na konštatovanie Ústavného súdu Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 196/2014 (ktoré sa síce týkalo právneho stavu do 30. júna 2016, je však naďalej aktuálne), v zmysle ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti.

24. V súvislosti s namietanou arbitrárnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu najvyšší súd akcentuje, že samotná skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. sp. zn. I. ÚS 188/06).

25. Zhrnúc vyššie uvedené dovolateľ tak neopodstatnene namietal aj existenciu vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

26. Najvyšší súd z uvedených dôvodov odmietol dovolanie žalovaného podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

27. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

28. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.